

HORVÁTH ISTVÁN BÉLA NYUGALMAZOTT NAGYKÖVET AJÁNLÁSA

A tanulmánykötet Tömösváry Zsigmond dandártábornok elmúlt évtizedekben folytatott szakmai, kutatói és oktatói tevékenységének termése. A vezérfonal természetesen Oroszország, a szerző érdeklődésének meghatározó tárgya. Az egyes tanulmányok nem csupán szűk védelempolitikai kérdéseket taglalnak, hanem betekintést nyújtanak az Oroszország biztonságpolitikáját döntő módon befolyásoló társadalmi folyamatokba is, rávilágítanak az orosz ortodox egyház és a nemzetiségek szerepére a külügyi és biztonsági stratégia kialakításában és megvalósításában. Mindezek mellett a szerző a magyarországi szakirodalomban ritkán előforduló hadtörténeti elemzéseket/értekezéseket is beemelt a kötetbe.

A külpolitika és a biztonságpolitika tartalmában nem elválasztható egymástól, sőt sokszor a velük foglalkozó intézmények között is átfedés tapasztalható. Erre példa az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája és az azt megvalósító intézményrendszer vagy az óceánon túl Henry Kissinger, aki a hetvenes években egyszerre volt az elnök biztonságpolitikai főtanácsadója és az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere.

A magyar kül- és biztonságpolitikai stratégia kialakítása, valamint az azt megvalósító diplomácia számára kiemelten fontos Moszkva kül- és biztonságpolitikai céljainak alapos ismerete, az Oroszország felől érkező kihívások értékelése. Ezt a földrajzi közelség, valamint az a körülmény, hogy hazánk része volt a szovjet érdekszférának, gazdasági érdekeink és az energetikai kitettség is indokolja. A tanulmánykötet egyaránt hasznos kézikönyv lehet nem csupán az Oroszországgal és a posztszovjet térséggel foglalkozó diplomaták és elemzők, hanem minden érdeklődő számára. Bár Oroszország elveszítette a Szovjetunió világhatalmi státuszát, ám az elemzett dokumentumok többsége Moszkva globális szerepvállalásra irányuló feléledő ambícióit tükrözi. Ezek ismerete a Föld számos pontján zajló események jobb megértéséhez is hozzájárul.

A tanulmánykötet megjelenésének különös aktualitást ad a több mint két éve tartó orosz–ukrán háború. A kötetben található stratégiai elemzések segítenek megvilágítani Oroszország agressziójának mozgatórugóit. A háború első hónapjaiban a madridi NATO-csúcstalálkozón hagyták jóvá a Szövetség új stratégiai koncepcióját.

Mind az új stratégiai koncepcióban, mind a találkozó zárónyilatkozatában megfogalmazták, hogy napjainkban „az Oroszországi Föderáció jelenti a legjelentősebb és legközvetlenebb fenyegetést a szövetségesek biztonságára, valamint az euroatlanti térség békéjére és stabilitására”. E politikai megállapítás válasz az Oroszországi Föderációban tovább élő birodalmi gondolkodásra, amelyet a tanulmánykötetben szereplő stratégiai dokumentumok, valamint az ezeken alapuló külpolitikai és katonai akciók híven tükröznek.

A kül- és a biztonságpolitika szimbiózisa nemcsak a központi intézmények szintjén, hanem a külképviselleteken – elsősorban a jelentőmunkában – is megnyilvánul. Diplomáciai pályafutásom alatt jó példát jelentett moszkvai kiküldetésem során szakmai kapcsolatom Tömösváry Zsigmond ezredes, katonai attaséval, illetve EBESZ-/ENSZ-misszióvezetőként az EBESZ-képviselaten szolgálatot teljesítő katonadiplomátákkal. Mindezek jegyében ajánlom a tisztelt olvasó figyelmébe Tömösváry Zsigmond dandártábornok munkáját.